

Behandeling

Medicinale cannabis

Medicinale cannabis geneest tot nu toe niet, maar kan wel de klachten van sommige aandoeningen verminderen.

Uw arts of verpleegkundig specialist heeft u cannabisolie voorgeschreven. Medicinale cannabis (wietolie) kan helpen om de dosering en/of bijwerkingen van andere medicijnen te verlagen of te verminderen.

Medicinale cannabis

Alle belangrijke informatie op een rij

Algemene informatie

Medicinale cannabis

In Nederland worden de cannabisplanten onder streng gecontroleerde omstandigheden gekweekt. Hierdoor voldoen zij aan farmacologische kwaliteitsnormen en wordt het Medicinale Cannabis genoemd. Er zijn verschillende soorten cannabisplanten waarbij de verhouding van de actieve stoffen, de CBD en THC, varieert.

Medicinale Cannabis Olie wordt gemaakt van de gedroogde bloemen van deze gekweekte cannabisplanten (flos). Het voordeel van de olie ten opzichte van de flos, is dat de olie eenvoudiger te doseren is en vriendelijker is in het gebruik. Er zijn meerdere vormen van cannabisolie. Al de olie alleen CBD bevat is deze vrij te verkrijgen, dus zonder recept. Als de olie THC bevat valt dit medicijn onder de opium wetgeving en is dan alleen op recept te verkrijgen.

Medicinale cannabisolie

Cannabisolie wordt gemaakt vanuit de cannabisplant. Cannabis bestaat uit de gedroogde bloemen van de vrouwelijke plant van Cannabis Sativa L (hennepplant). Er wordt een verdeling gemaakt in Cannabis Sativa en Cannabis Indica soorten. Andere namen voor cannabis zijn marhuana of wiet. Cannabis bevat verschillende bestanddelen, zoals tetrahydrocannabinol (THC) en cannabidiol (CBD). De samenstelling bepaalt de werking en de bijwerking van medicinale cannabis (dit geldt niet voor CBD olie).

Er zijn verschillende producten beschikbaar van THC en CBD. Deze kunnen wisselen in samenstelling.

De cannabisflos, om bijvoorbeeld thee van te zetten, is ook leverbaar maar de olie is makkelijker te doseren en vriendelijker in gebruik.

Bij welke apotheek is medicinale cannabisolie verkrijgbaar

In tegenstelling tot de cannabisflos, die in principe bij elke apotheek in Nederland te verkrijgen is, zijn er maar 3 apotheken waar u uw recept voor medicinale cannabisolie kunt inleveren. Dit zijn de Transvaal Apotheek in Den Haag (<https://www.transvaalapotheek.nl/>), MyCB1 in Amsterdam (<https://mycb1.nl/nl/>) en Apotheek Clinical Cannabis Care in

Breukelen (<https://www.cannabiszorg.nl/>). Deze apotheken gebruiken verschillende benamingen voor dezelfde olie, beide benamingen worden in deze informatie gebruikt.

Werkzaamheid cannabis

Is de werking van cannabis aangetoond?

U kunt het gebruik van cannabisolie overwegen als de standaardbehandeling geen of onvoldoende effect heeft op uw klachten of ziekteverschijnselen of als u de behandeling slecht kunt verdragen. Er is geen wetenschappelijk bewijs voor het genezend en/of remmend effect van cannabisolie bij kanker bij de mens. Het gebruik van cannabisolie bij kanker is alleen bedoeld voor pijnbestrijding of het tegengaan van misselijkheid en/ of braken bij chemotherapie.

Bij welke aandoeningen heeft cannabis effect?

Misselijkheid en braken

Er is veel onderzoek gedaan naar de werking van cannabis (THC) op het verminderen van de klachten bij misselijkheid. Uit onderzoek blijkt dat lage doses THC de werking van andere braakwerende middelen verbeteren, als ze tegelijk worden gebruikt.

Anorexia en cachexia

Het effect dat THC de eetlust opwekt, is al merkbaar bij een totale dagelijkse dosis van 5 mg. Zo nodig kan de dagelijkse dosis verhoogd worden tot 20 mg.

Spasticiteit

Er zijn veel klinische studies (medicijnonderzoek) met THC, Nabilone en cannabis gedaan. Daaruit blijkt dat deze middelen een gunstig effect hebben op spasticiteit, die veroorzaakt wordt door multiple sclerose en ruggenmergschade.

Bewegingsstoornissen

Het gebruik bij Tourette's syndroom is kortgeleden onderzocht in klinische studies. Veel patiënten merkten een kleine verbetering. Sommige patiënten bereikten een goede verbetering of zelfs een volledige spiercontrole.

Pijn

Uitgebreid klinisch onderzoek heeft de pijnstillende eigenschappen van cannabisproducten aangetoond.

Glaucoma

Cannabis verlaagt de oogboldruk met 25 tot 30 % en soms tot 50 %.

Epilepsie

De werking van phenytoïne en diazepam bij epilepsie worden door THC versterkt. Volgens een paar rapporten uit de 20e eeuw, gebruiken patiënten cannabis om hun anders oncontroleerbare aanvallen te kunnen beheersen.

Astma

Cannabis producten geven geen duidelijke verbetering van astmatische klachten in vergelijking met de standaard medicijnen.

Afhankelijkheid en ontwenningsverschijnselen

Volgens historische en moderne onderzoeksresultaten is cannabis een goed middel om de ontwenningsverschijnselen tegen te gaan. Bijvoorbeeld bij verslaving aan benzodiazepines, opiaten en alcohol.

Psychiatrische symptomen

Bij verschillende klinische studies met THC, werd een verbetering van de gemoedstoestand bij de behandeling van reactieve depressie vastgesteld.

Auto-immuunziekten en infecties

Bij een aantal pijnlijke ziektes (bijvoorbeeld Colitis Ulcerosa, artritis) werken cannabisproducten mogelijk niet alleen pijnstillend

maar kan het ook ontstekingen voorkomen. Bijvoorbeeld, enkele patiënten die cannabis gebruiken melden een daling in hun gebruik van steroïdale en nonsteroïdale ontstekingswerende drugs.

Verschillende soorten cannabisolie

Bij de apotheek kunt u 4 verschillende soorten cannabisolie krijgen. Het is mogelijk om de verschillende soorten en vormen van inname te combineren. Welke olie het meest geschikt is, hangt af van de klachten. Uw arts bepaalt samen met uw apotheker welke olie voor u de beste keuze is.

THC 2,0% Sativa olie (Bedrocan©)

Bedrocan© is een cannabis met vooral THC en heeft de voorkeur bij bepaalde aandoeningen zoals het syndroom van Gilles de la Tourette, therapieresistent glaucoom en bij klachten zoals gewichtsverlies, misselijkheid en braken.

THC 2,0% Indica olie (Bedica©)

Bedica© heeft naast de bekende effecten van cannabis (zoals vermindering van pijn) een extra sterke ontspannende werking op lichaam en geest. Als u te maken heeft met onrust of spasmen kan dit een geschikte keuze zijn. Cannabis met voornamelijk THC heeft de voorkeur bij bepaalde aandoeningen zoals het syndroom van Gilles de la Tourette, therapieresistent glaucoom en bij klachten zoals gewichtsverlies, misselijkheid en braken.

CBD 2,0%/THC 1,3% of CBD 5%/THC10% Sativa olie (Bediol©)

Er zijn aanwijzingen dat cannabis met een hoog gehalte CBD en THC (zoals Bediol©) goed werkt tegen pijn en spasmen. Bijvoorbeeld bij patiënten met multiple sclerose (MS). Door de ontstekingsremmende eigenschappen van CBD geeft deze olie mogelijk ook betere effecten dan de andere oliën bij aandoeningen waarbij ontstekingsreacties voorkomen. Bij chronische zenuwpijnen wordt vaak eerst gestart met Bediol©. Bij onvoldoende pijnverlichting kan worden overgestapt naar een olie met een hoger THC-gehalte.

CBD 10% uit gezuiverde CBD olie (Bedrolite©)

Bedrolite© wordt gebruikt bij de behandeling van epilepsie. Deze cannabisolie bevat minder dan 0,1% THC. De ongewenste effecten van THC ('high' worden) zijn hierdoor niet aanwezig. Deze olie is daarom ook geschikt voor het gebruik bij kinderen.

Hoe gebruikt u medicinale cannabisolie?

Voor een snelle opname in de bloedbaan, druppelt u de cannabisolie onder uw tong. U kunt de smaak van de olie wegnemen door olijven of een stukje banaan te eten na het druppelen. De bittere smaak kan per flesje verschillen.

Bedrocan©, Bedica© en Bediol©

U start met 1 druppel, 2 tot 3 keer per dag onder uw tong. Afhankelijk van het effect verhoogt u het aantal druppels. Meestal gaan 3 tot 4 druppels per dag goed. Het gebruik kan per persoon anders zijn.

Voorbeeld opbouwschema:

- Dag 1 en 2: 2 tot 3 x daags 1 druppel.
- Dag 3 en 4: 2 tot 3 x daags 2 druppels.
- Dag 5 en 6: 2 tot 3 x daags 3 druppels.

- Dag 7 en 8: 2 tot 3 x daags 4 druppels.
- Dag 9 en verder: in overleg met uw arts.

Bedrolite© 10 ml bij epilepsie (10% = 100 mg/ml)

U start met 0,2 mg/kg/dag verdeeld over 2 doses. Afhankelijk van het effect verhoogt u de dosis naar maximaal 25 mg/kg/dag verdeeld over 2 doses. U druppelt de olie onder uw tong.

Voorbeeld opbouwschema volwassenen:

- Dag 1 tot 3: 0,1 ml per dag verdeeld over 2 doses.
- Dag 4 tot 6: 0,2 ml per dag verdeeld over 2 doses.
- Dag 7 tot 10: 0,3 ml per dag verdeeld over 2 doses.
- Dag 11 tot 13: 0,4 ml per dag verdeeld over 2 doses.
- Dag 14 tot 17: 0,5 ml per dag verdeeld over 2 doses.
- Dag 18 en verder: eventueel verder ophogen met 0,1 ml.

Wat moet u doen als u een dosis bent vergeten?

Het is niet erg als u een dosis mist. Maar als u het medicijn al enkele weken gebruikt in een hoge dosering, kunt u misschien ontweningsverschijnselen krijgen.

- Gebruikt u dit medicijn 1 keer per dag, dan neemt u de vergeten dosis alsnog. Wacht daarna 8 uur voordat u de volgende dosis gebruikt.
- Gebruikt u dit medicijn 2 keer per dag? Neem dan de vergeten dosis alsnog en wacht daarna 4 uur voor u de volgende dosis neemt.

Wat is de maximale dosering?

De dosering is op geleide van effect. Dit houdt in dat u de dosering net zo lang kunt opbouwen, totdat u het gewenste effect heeft bereikt. Als u een dosering van 3 keer per dag 10 druppels heeft bereikt en u merkt geen of minimaal effect, neem dan contact op met uw arts.

Hoe lang werkt cannabisolie?

- U merkt snel effect, binnen 30 min. Na 2 tot 3 uur is het effect maximaal.
- Dit houdt 4 tot 8 uur aan. Dit kan wel per persoon verschillen.
- Na 4 tot 5 dagen zijn alle stoffen weer uit uw lichaam.

Hoe lang kunt u medicinale cannabis blijven gebruiken?

Gebruik de medicinale cannabis zo lang u klachten heeft. Als uw klachten na 1 tot 2 weken gebruik niet verbeteren, overleg dan met uw arts of apotheker. Het kan zijn dat de dosering moet worden verhoogd of dat u een andere soort moet gaan gebruiken. Het kan ook zijn dat het gebruik van cannabis niet werkt bij u.

Wanneer mag u medicinale cannabis niet gebruiken?

U mag geen medicinale cannabis gebruiken als u:

- Een aangeboren lang QT-intervalsyndroom heeft.
- Aanleg heeft voor psychotische stoornissen.
- Het Brugada-syndroom heeft, omdat het kan leiden tot een afwijkend hartfilmpje (ECG).

Patiënten met andere psychische problemen, bij hartritmestoornissen, bij angina pectoris en bij ischemische hartziekte mogen medicinale cannabis gebruiken. Daarbij het wel belangrijk om hier voorzichtig mee om te gaan.

Zwangerschap

Gebruik dit medicijn niet als u zwanger bent of binnenkort zwanger wilt worden. Werkzame bestanddelen van cannabis kunnen via het bloed het ongeboren kind bereiken. Sommige kinderen waarvan de moeder tijdens de zwangerschap cannabis heeft gebruikt, hebben een groeiachterstand, problemen met slapen, zijn hyperactief of hebben concentratieproblemen.

Borstvoeding

Gebruik dit medicijn niet als u borstvoeding geeft of stop de borstvoeding. Werkzame bestanddelen van cannabis zoals dronabinol (THC) komen in de moedermelk terecht en kunnen dan bijwerkingen bij uw baby geven.

Eten en drinken

U mag alles eten. Vermijd het drinken van grapefruitsap. Het drinken van grapefruitsap kan de werking van cannabisolie verminderen.

Alcohol

Alcohol en cannabis versterken en verlengen erg elkaars werking. Beperk daarom het gebruik van alcohol en drink het liever niet. Rijdt geen auto als u alcohol heeft gedronken terwijl u cannabis gebruikt.

Autorijden

Wij adviseren u dringend om geen auto te rijden als u elke dag medicinale cannabis gebruikt. Het kan dan gevaarlijk zijn om aan het verkeer deel te nemen.

Pinda allergie

In medicinale cannabis olie zit geraffineerde arachideolie. Arachideolie is een plantaardige olie die uit pinda's wordt gewonnen. Geraffineerde arachideolie is gezuiverd van pinda-eiwitten en kunt u gebruiken als u een pinda-allergie hebt.

Op reis

Medicinale cannabisolie valt onder de Opiumwet. In veel landen is het bezitten en gebruiken van opiumwetmiddelen streng verboden. Als u medicinale cannabis mee wilt nemen naar een van de Schengenlanden, heeft u hiervoor een Schengenverklaring nodig van het CIBG van het Ministerie van VWS.

Als u medicinale cannabis naar een ander land dan een Schengenland wilt meenemen, moet u daar eerst toestemming voor vragen bij de ambassade of het consulaat van het desbetreffende land. Dit moet u op tijd regelen.

Voor meer informatie kunt u kijken op de website van het CAK

(<https://www.hetcak.nl/regelingen/medicijnen-mee-op-reis/advies-verklaringen>).

Combinatie met andere medicijnen

Medicijnen die de rijvaardigheid beïnvloeden

De medicijnen waarmee de belangrijkste wisselwerkingen optreden zijn medicijnen die het reactievermogen verminderen. Bij deze medicijnen is vaak op de verpakking een gele waarschuwingssticker geplakt. De effecten op bijvoorbeeld de rijvaardigheid versterken elkaar. Rijd geen auto als u 2 of meer van dit soort medicijnen gebruikt.

Bloedverduuners

Gebruikt u bloedverduuners zoals acenocoumarol of fenprocoumon en bent u onder controle van de trombosedienst, dan mag u medicinale cannabisolie wel gebruiken.

Fenytōine® en carbamazepine (Tegretol®)

Medicinale cannabisolie heeft mogelijk een wisselwerking met Fenytōine® en carbamazepine (Tegretol®). Dat wil zeggen dat deze medicijnen op elkaar kunnen reageren. Gebruikt u een van deze medicijnen dan mag u cannabisolie alleen gebruiken als u goed gecontroleerd wordt door een neuroloog.

De apotheker van Cannabiszorg controleert of de medicinale cannabisolie samen met de rest van uw medicijnen gebruikt mag worden.

Welke bijwerkingen kunnen voorkomen?

Meestal wordt de cannabisolie goed verdragen. Bijwerkingen komen vooral voor bij gebruik van hogere doseringen of als u het gebruikt samen met een middel dat de bijwerkingen versterkt. Meestal verdwijnen de bijwerkingen weer, als uw lichaam meer gewend raakt aan de cannabisolie. Krijgt u last van bijwerkingen die blijven aanhouden of waar u zich zorgen over maakt? Dan mag u altijd contact opnemen met de polikliniek van de specialist waar u onder behandeling bent.

Bijwerkingen bij gebruik van Bedrocan olie, Bedica olie of Bediol olie

Regelmatig

- High'-gevoel, dit is een vrolijke, opgewekte stemming die langzaam overgaat in een tevreden gevoel van kalmte en rust.
- Loomheid.
- Honger.
- Intensere beleving van kleuren en muziek.
- Verlies van gevoel voor tijd en plaats.
- Slapeloosheid.
- Hartkloppingen.
- Lage bloeddruk, pas op met plotseling opstaan.
- Droge mond en ogen.
- Ontspanning.
- Lachbuien.

Soms

- Sombere stemming (vooral bij ouderen) en een gevoel van angst, paniek en verwarring. Dit gebeurt vooral als de dosering te hoog is of als u cannabis voor de eerste keer gebruikt. Zorg er daarom voor dat u op een rustige plek zit en er iemand bij u is als u cannabis voor de eerste keer gebruikt.
- Rusteloosheid en slapeloosheid. Neem contact op met uw arts als u veel last hebt van deze bijwerkingen.
- Cannabis kan bestaande psychische klachten verergeren, zoals schizofrenie (psychose). U kunt dan hallucinaties (waandenkbeelden) krijgen. Zorg ervoor dat uw arts op de hoogte is van uw psychische klachten voordat u cannabis gaat gebruiken.

Bijwerkingen Bedrolite

Over de bijwerkingen van CBD is nog niet zoveel bekend. U wordt er in ieder geval niet 'high' van. Ook zal het geen psychose uitlokken.

Heeft u te veel van de cannabisolie gebruikt?

Het duurt 4 tot 8 uur voordat de hierboven genoemde effecten zijn uitgewerkt.

Is cannabisolie verslavend?

Verslaving komt meestal niet voor, als u de cannabisolie alleen als medicijn gebruikt. U gebruikt de cannabisolie vaak in een lagere dosering dan bij recreatief gebruik van cannabis. U moet wel voorzichtig zijn als u verslavingsgevoelig bent. Langdurig gebruik van hoge doseringen cannabis kan wel leiden tot afhankelijkheid. Stoppen kan dan ontwenningssverschijnselen veroorzaken, zoals rusteloosheid, prikkelbaarheid, slapeloosheid en misselijkheid. Voor zover bekend is het vooral THC dat voor verslavende effecten zorgt. Afhankelijkheid van CBD wordt niet verwacht.

Hoe kunt u cannabisolie bestellen?

U kunt maximaal 3 flesjes per keer bestellen. Het kan zijn dat de cannabisolie per flesje verschilt in smaak en kleur. U kunt de medicinale cannabis nu alleen krijgen in de vorm van olie en niet in zetpil, zalf of capsules.

Verschil tussen cannabisolie bestellen via internet of wietshop en de apotheek

De apotheek staat garant voor de kwaliteit en veiligheid van de cannabisolie. Medicinale cannabisolie van de apotheek is legaal en daar zitten altijd dezelfde bestanddelen in. U weet dan dus precies wat u krijgt. Dat geldt niet voor wietolie via internet, van coffeeshops of olie die zelf gemaakt wordt. In medicinale cannabisolie van de apotheek zitten geen bestrijdingsmiddelen, zware metalen, schimmels of bacteriën. Wietolie wordt niet getest op de aanwezigheid van deze ziekteverwekkende stoffen.

Wordt medicinale cannabisolie vergoed?

De cannabisolie wordt niet vergoed vanuit de basisverzekering. Neem contact op met uw zorgverzekeraar of de cannabisolie voor u wordt vergoed. Gebruik hiervoor het ZI nummer. Het is belangrijk dat u dit navraagt voordat u de cannabisolie koopt. Cannabisolie is namelijk erg duur.

Betrokken afdelingen

Oncologisch Centrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oncologisch-centrum>)

Neurologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/neurologie>)

Meer informatie

Apotheek Clinical Cannabis Care (<https://www.cannabiszorg.nl/>)

Meer informatie over medicinale cannabis en bestellen bij Apotheek Clinical Cannabis Care.

Transvaal apotheek (<https://www.transvaalapotheek.nl/>)

Meer informatie over medicinale cannabis en bestellen bij Transvaal apotheek.

Apotheek van Weringh (<https://phytocine.nl/>)

Meer informatie over medicinale cannabis en bestellen bij apotheek van Weringh.

Code ALG-108